УДК 504:314.48(477)

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПРИСКОРЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВ "ЗЕЛЕНОЇ" ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

РОМАНЕНКО М. А. [1], *інж.*,
ЄМЕЦЬ М. А. [2*], *к.т.н., с.н.с.,*
РОМАНЕНКО І. І. [3], *голов. спец.*,
ПЕТРОВЦІЙ О. В. [4], *асис.*

[1] Відділ екологічного нормування, Інститут проблем природокористування та екології НАН України, вул. Володимира Мономаха, 6, 49000, Дніпро, Україна, тел. +38 (095) 301-85-32, e-mail: marinaroman.mr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5309-5520.
[2*] Відділ екологічного нормування, Інститут проблем природокористування та екології НАН України, вул. Володимира Мономаха, 6, 49000, Дніпро, Україна, тел. +38 (050) 537-04-66, e-mail: m.yemets@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-0474-9946.
[3] Відділ екологічного нормування, Інститут проблем природокористування та екології НАН України, вул. Володимира Мономаха, 6, 49000, Дніпро, Україна, тел. +38 (050) 539-72-69, e-mail: romirik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4585-2659.
[4] Кафедра опалення, вентиляції та якості повітряного середовища, Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури", вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-92, e-mail: olga16061964@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2082-0711.

Анотація. ***Мета.*** Виконати аналіз державної політики та комплексу заходів щодо формування основ "зеленої" економіки в Україні, провести оцінку достатності заходів, спрямованих на створення умов для сталого розвитку, за допомогою адміністративних і економічних інструментів, які забезпечували б ефективний вплив державного регулювання на обсяги, структуру споживання і виробництва продукції, використання інноваційних ресурсозберігаючих технологій. ***Методика.*** У статті застосовано комплексний, міждисциплінарний підхід, що дозволяє визначити потенціал впровадження проектів "зеленої" економіки як невід'ємної складової реформ на державному та регіональному рівнях. Використано загальнонаукові методи: метод теоретичного узагальнення, історичний і логічний методи, метод аналізу і синтезу (для визначення стратегічних пріоритетів задіяння наявного в Україні ресурсного потенціалу "зеленої" економіки). ***Результати.*** Виконані дослідження показують, що в Україні цілісної екологоорієнтованого державної політики та комплексу заходів щодо формування основ "зеленої" економіки ще не розроблено. Інструменти екологічної політики зараз застосовуються найчастіше для ліквідації наслідків забруднення, а отже мають вузьку спрямованість. Однак, імпульс для ефективного впровадження "зеленої" економіки в країні може бути отриманий на умовах гармонізації правових систем за стандартами Європейського Союзу (ЄС) і цілеспрямованої внутрішньої координації державних структур в Україні. Аналіз напрямків і регламентів ЄС, передбачених до імплементації, дозволили сформулювати ключові напрямки розвитку "зеленої" економіки в Україні. Таким чином, реалізація нового "зеленого" курсу може відбуватися завдяки євроінтеграційних процесів, які нададуть можливість закласти в країні основи для переходу до сталого розвитку. ***Наукова новизна.*** Встановлено, що розвиток "зеленої" економіки сприяє вирішенню системних проблем розвитку регіонів України в напрямку зниження енергоємності промислового виробництва, стимулювання переходу до використання поновлюваних джерел енергії, ефективного поводження з промисловими і побутовими відходами, охорони навколишнього середовища. ***Практична значимість.*** Результати досліджень можна використовувати при розробці та практичному впровадженні стратегій і цільових програм регіонального розвитку, здійсненні структурних реформ регіональної економіки.

Ключові слова: "зелена" економіка, євроінтеграція, директиви і регламенти ЄС, імплементація

ЕВРОПЕЙСКАЯ ИНТЕГРАЦИЯ КАК ФАКТОР УСКОРЕНИЯ ВНЕДРЕНИЯ ОСНОВ "ЗЕЛЕНОЙ" ЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ

РОМАНЕНКО М. А. [1], *инж.*,
ЕМЕЦ Н. А. [2*], *к.т.н., с.н.с.*,
РОМАНЕНКО И. И. [3], *глав. спец.*,
ПЕТРОВЦИЙ О. В. [4], *асс.*

[1] Отдел экологического нормирования, Институт проблем природопользования и экологии НАН Украины, ул. Владимира Мономаха, 6, 49000, Днепр, Украина, тел. +38 (095) 301-85-32, e-mail: marinaroman.mr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5309-5520.
[2*] Отдел экологического нормирования, Институт проблем природопользования и экологии НАН Украины, ул. Владимира Мономаха, 6, 49000, Днепр, Украина, тел. +38 (050) 537-04-66, e-mail: m.yemets@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-0474-9946.

[3] Отдел экологического нормирования, Институт проблем природопользования и экологии НАН Украины, ул. Владимира Мономаха, 6, 49000, Днепр, Украина, тел. +38 (050) 539-72-69, e-mail: romirik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4585-2659.
[4] Кафедра отопления, вентиляции и качества воздушной среды, Государственное высшее учебное заведение "Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры", ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепр, Украина, тел. +38 (056) 756-34-92, e-mail: olga16061964@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2082-0711.

Аннотация. ***Цель.*** Выполнить анализ государственной политики и комплекса мероприятий по формированию основ "зеленой" экономики в Украине, провести оценку достаточности мер, направленных на создание условий для устойчивого развития, посредством административных и экономических инструментов, которые обеспечивали бы эффективное воздействие государственного регулирования на объемы и структуру потребления и производства продукции, использование инновационных ресурсосберегающих технологий. ***Методика.*** В статье применен комплексный, междисциплинарный подход, позволяющий определить потенциал внедрения проектов "зеленой" экономики как неотъемлемой составляющей реформ на государственном и региональном уровнях. Использованы общенаучные методы: метод теоретического обобщения, исторический и логический методы, метод анализа и синтеза (для определения стратегических приоритетов задействования имеющегося в Украине ресурсного потенциала "зеленой" экономики). ***Результаты.*** Выполненные исследования показывают, что в Украине целостной экологоориентированного государственной политики и комплекса мер по формированию основ "зеленой" экономики еще не разработано. Инструменты экологической политики сейчас применяются чаще всего для ликвидации последствий загрязнения, а, следовательно, имеют узкую направленность. Однако, импульс для эффективного внедрении "зеленой" экономики в стране может быть получен на условиях гармонизации правовых систем по стандартам Европейского Союза (ЕС) и целенаправленной внутренней координации государственных структур в Украине. Анализ направлений и регламентов ЕС, предусмотренных к имплементации, позволили сформулировать ключевые направления развития "зеленой" экономики в Украине. Таким образом, реализация нового "зеленого" курса может происходить благодаря евроинтеграционным процессам, которые предоставят возможность заложить в стране основы для перехода к устойчивому развитию. **Научная новизна.** Установлено, что развитие "зеленой" экономики содействует решению системных проблем развития регионов Украины в направлении снижения энергоемкости промышленного производства, стимулировании перехода к использованию возобновляемых источников энергии, эффективного обращения с промышленными и бытовыми отходами, охраны окружающей среды. **Практическая значимость.** Результаты исследований можно использовать при разработке и практическом внедрении стратегий и целевых программ регионального развития, осуществлении структурных реформ региональной экономики.

Ключевые слова: "зеленая" экономика, евроинтеграция, директивы и регламенты ЕС, имплементация

EUROPEAN INTEGRATION AS AN ACCELERATING FACTOR FOR THE IMPLEMENTATION OF FUNDAMENTALS OF GREEN ECONOMY IN UKRAINE

ROMANENKO M. [1], *Eng.*,
YEMETS M. [2*], *Ph.D., Sen. Sc.*,
ROMANENKO I. [3], *Chief Spec.*,
PETROVTSY O. [4], *Ass.*

[1] Department of environmental regulation, Institute of Nature Management Problems and Ecology of National Academy of Sciences of Ukraine, Vladimir Monmouth stir., 6, 49000, Dnepr, Ukraine, tel. +38 (095) 301-85-32, e-mail: marinaroman.mr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5309-5520.
[2*] Department of environmental regulation, Institute for Nature Management Problems and Ecology of National Academy of Sciences of Ukraine, Vladimir Monomakh str., 6, 49000, Dnepr, Ukraine, tel. +38 (050) 537-04-66, e-mail: m.yemets@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-0474-9946.
[3] Department of environmental regulation, Institute for Nature Management Problems and Ecology of National Academy of Sciences of Ukraine, Vladimir Monomakh str., 6, 49000, Dnepr, Ukraine, tel. +38 (050) 539-72-69, e-mail: romirik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4585-2659.
[4] Department of heating, ventilation and quality of air environment, State higher educational establishment the "Prydniprovs'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture", Chernyshevsky str., 24-a, 49600, Dnepr, Ukraine, tel. +38 (056) 756-34-92, e-mail: olga16061964@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2082-0711.

Abstract. ***Objective***. The objectives of the research are to carry out analysis of state policy and a set of measures forming the foundations for green economy in Ukraine, to assess the adequacy (sufficiency) of measures aimed at creating conditions for sustainable development through administrative and economic instruments that would ensure an effective impact of government regulation on the volume and structure of consumption and production products, the use of innovative resource-saving technologies. ***Methods.*** The research used a comprehensive, interdisciplinary approach, allowing the determination of the potential of projects implementation of green economy as an integral part of reforms at national and regional levels. The following scientific methods are used: the method of theoretical generalization, historical and logical methods, the method of analysis and synthesis (to determine strategic priorities build upon the existing resource potential of Ukraine in the green economy). ***Results.*** The conducted research shows that integral ecology oriented state policy and a set of measures forming the foundations for green economy in Ukraine aren't

developed yet. Currently environmental policy instruments are more often used to eliminate the effects of pollution, and therefore are narrowly focused. However, the momentum for the effective implementation of green economy in the state can be obtained on the terms of the harmonization of the legal systems according to the European Union standards (EU) and targeted internal coordination of state structures in Ukraine. Analysis of EU trends and regulations provided for implementation, allowed to formulate the key directions of development of green economy in Ukraine. Thus, the implementation of a new green policy may be due to the European integration process, which will provide an opportunity to lay the foundations for the transition to sustainable development. ***Scientific originality***. It was found that the development of green economy contributes to solving systemic development problems of regions of Ukraine in the direction of reducing the energy intensity of industrial production, promoting the transition to renewable energy sources, effective management of industrial and household waste, and environmental protection. ***Practical significance*.** The research results can be used in the development and practical implementation of the strategies and target programs of regional development, the implementation of the structural reforms of the regional economy.

Keywords: green economy, European integration, EU directives and regulations, implementation

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Глобалізації світової економіки створила умови до зростання рівня вичерпності природних ресурсів. Так, потреби в природних ресурсах значно перевищують обсяги і швидкості їх природного самовідновлення. В результаті неминуче настає виснаження природних ресурсних запасів, що призводить до їх дефіциту, забрудненню навколишнього середовища та ін. Екологізація економіки в контексті сталого розвитку вимагають формування системи виробництва та споживання, яка одночасно забезпечила б зменшення використання та втрат природних ресурсів і високий рівень виробництва для гармонійного розвитку системи "природне середовище-суспільство-людина". Виходячи із складності цього завдання, останнім часом у світових суспільно-політичних і наукових колах активно просувається концепція "зеленої" економіки.

За результатами досліджень в найближчі 20-25 років в переважній більшості розвинених країн світу правомірно очікувати швидкого зростання та помітного збільшення питомої ваги "зеленої" економіки. За деякими оцінками вже до 2020 року очікується майже подвоєння світового ринку екологічно чистих технологій (в тому числі потроєння ринку низьковуглецевих технологій), зростання кількості зайнятих у відповідних секторах майже в чотири рази і збільшення внеску "зеленої" економіки в світовий внутрішній валовий продукт як мінімум до 5%. До 2025 року тільки світовий ринок екологічно чистого устаткування досягне 4,4 трлн євро, що означає більш ніж 30% середньорічне зростання «зеленої» економіки [2].

Слід зазначити, що внаслідок певних обставин не всі країни світу зараз мають умови відійти від енерговитратних виробництв та обрати курс на "озеленення" промисловості. Своєрідний перехідний етап переживає й Україна, в економіці якої висока частка ресурсоємних, екологонебезпечних галузей промисловості.

Так, зараз в Україні цілісної екологоорієнтованої державної політики та комплексу заходів з формування основ "зеленої" економіки ще не розроблено. Інструменти екологічної політики, що зараз застосовуються, орієнтовані здебільшого на ліквідацію наслідків забруднення, а отже мають вузьку спрямованість, стосуються переважно вузьких питань екологічного управління, стягнення зборів за забруднення компонентів навколишнього середовища та забезпечення утилізації відходів тощо. Зовсім недостатньою є підтримка сталого розвитку з боку адміністративних та економічних інструментів, які б забезпечували вплив державного регулювання на обсяги і структуру споживання та виробництва продукції, організацію бізнес-процесів, рівень продуктивності, застосування інноваційних ресурсозберігаючих технологій [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, де закладені основи вирішення даної проблеми

Теоретичні та практичні аспекти проблеми "зеленої економіки" досліджують такі зарубіжні вчені, як Є. Барбієр, М. Букчин, Дж. Джекобс, А. Камерон, Р. Карсон, Л. Маргуліс, А. Марканді, Д. Медоуз, К. Стюарт, Д. Піарс.

Серед міжнародних інституцій, що задіяні у процес розробки та впровадження принципів "зеленої" економіки можна виділити Програму ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Міжнародна федерація рухів органічного сільського господарства (IFOAM), Генеральний директорат Європейської комісії з питань довкілля та ін.

Офіційно, політика "зеленої" економіки прийнята ОЕСР у 2009 році в якості стратегічного напрямку розвитку ("Стратегія зеленого зростання ОЕСР") [11]. В Європі офіційним документом з даного питання виступає "Дорожня карта та стратегія ресурсоефективної зеленої економіки Європи". Прийнята також "Дорожня карта низьковуглецевого зеленого зростання" для країн Азії та Тихого океану [9]. В Росії модель "зеленої" економіки в доповіді "Стратегія 2020" [3], в Казахстані розроблена Концепція переходу до "зеленої" економіки [8].

Україна не залишилась осторонь процесу побудови "зеленої" економіки і у 2012 році приєдналась до "зеленої платформи" Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО). Основні кроки з розбудови даної моделі визначені Законом України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року" [1].

В українській науці дослідженнями теоретичних та практичних аспектів проблем "зеленої" економіки займаються такі науковці, як Б. Буркинський, Т. Галушкіна, З. Герасимчук, В. Потапенко, В. Реутов, Б. Степаненко, С. Харічков, М. Хвесік, О. Чмир та ін.

Разом з тим, стан нормативно-правового забезпечення та масив наукових публікацій свідчить, що з точки зору практичної реалізації моделі "зеленої" економіки в українському суспільстві даній проблематиці приділяється недостатньої уваги.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Загалом "зелена" економіка – це досить нова тема для дослідження, особливо в Україні, де існує широке коло перешкод для впровадження принципів (основ) такої економіки. Враховуючи виконані дослідження [2], головними з цих перешкод можна назвати наступні:

- високий рівень зносу основних фондів та моральна застарілість значної кількості використовуваних технологій, що спричиняє негативний вплив на навколишнє природне середовище і не дозволяє ефективно використовувати природні ресурси;
- надмірно високе споживання енергетичних та водних ресурсів з боку промислових підприємств, об'єктів інфраструктури та сфери житлово-комунального господарства;
- недосконалі методи управління викидами та скидами забруднюючих речовин, відповідно, в атмосферне повітря та водні об'єкти, а також відсутність налагодженої системи ефективної утилізації відходів (промислових і побутових);
- відсутність мотивації у бізнес-середовищі до впровадження ресурсоефективних технологій, масштабної заміни обладнання на таке, що несе порівняно менші екологічні збитки (втрати);
- ослаблення (розрив) зв'язків між розробленням інновацій та їх впровадженням у виробництво.

Незважаючи на викладене, потужний імпульс для ефективного впроваджування "зеленої" економіки в країні може бути наданий за умов гармонізації правових систем згідно стандартів ЄС та цілеспрямованої внутрішньої координації відповідних державних структур. Хоча питання впровадження "зеленої" економіки в процесі євроінтеграції України є лише частиною загального курсу до сталого розвитку, але воно може відіграти вагому роль у підвищенні стандартів виробництва і споживання, а в подальшому - позиціонувати країну як більш конкурентноздатну та екологічно безпечну в міжнародному вимірі [10].

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Основними завданнями досліджень стали: виконати аналіз державної політики та комплексу заходів щодо формування основ "зеленої" економіки в Україні, провести оцінку достатності заходів, спрямованих на створення умов для сталого розвитку, за допомогою адміністративних і економічних інструментів, які забезпечували б ефективний вплив державного регулювання на обсяги, структуру споживання і виробництва продукції, використання інноваційних ресурсозберігаючих технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження

Європейський Союз (ЄС) розглядає екологічну безпеку, яка є частиною національної безпеки кожної держави, як важливу складову загальноєвропейської стабільності. Тому, охорона навколишнього середовища визначена пріоритетним напрямом співпраці між Україною та ЄС.

Для України впровадження законодавства ЄС в галузі довкілля відбувається в межах восьми секторів, що регламентуються 29 джерелами права (директивами та регламентами) ЄС у цій сфері. Директиви й регламенти встановлюють загальні правила та стандарти, які повинні бути транспоновані (перенесені) до внутрішньодержавного права на відміну від сучасного природоохоронного законодавства України.

Секторальні питання співробітництва у сфері охорони навколишнього природного середовища в Угоді між Україною та ЄС закріплено у главі 6 "Навколишнє природне середовище" розділу V "Економічне та галузеве співробітництво" [5]. Співробітництво має на меті збереження, захист, поліпшення і відтворення якості навколишнього середовища, захист громадського здоров'я, розсудливе та раціональне використання природних ресурсів та заохочення заходів на міжнародному рівні, спрямованих на вирішення регіональних і глобальних проблем навколишнього середовища. Для досягнення зазначеної мети наказом Міністерства екології та природних ресурсів України затверджено План заходів з імплементації актів ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [4,7]. Цим планом передбачено такі напрями імплементації директив та регламентів ЄС:

- у сфері управління довкіллям та інтеграції екологічної політики в інші галузеві політики: Директива № 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація); Директива № 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище; Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви № 90/313/ЄЕС (усього чотири документа);
- у забезпеченні якості атмосферного повітря: Директива № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи; Директива № 2004/107/ЄС про миш'як, кадмій, ртуть, нікель і

поліциклічні ароматичні вуглеводні у атмосферному повітрі; Директива № 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива та внесення змін і доповнень до Директиви № 93/12/ЄЕС, що доповнена Директивами №№ 2000/71/ЄК, 2003/17/ЄК та 2009/30/ЄК і Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (усього сім документів);

- у сфері управління відходами та ресурсами: Директива № 2008/98/ЄС про відходи; Директива № 1999/31/ЄС про захоронення відходів зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003; Директива № 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви № 2004/35/ЄС (усього три документа);
- у забезпеченні якості води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище: Директива № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ ЄС; Директива № 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення; Директива № 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008; Директива № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009; Директиви № 91/676/ЄС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (усього п’ять документів);
- у сфері охорони природи: Директива № 2009/147/ЄС про захист диких птахів; Директива № 92/43/ЄС про збереження природного середовища існування, дикої флори та фауни, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивами №№ 97/62/ЄС, 2006/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (усього два документа);
- у сфері промислового забруднення та техногенних загроз: Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень) (переглянута); Директива № 96/82/ЄС про контроль за загрозами значних небезпек, пов’язаних з небезпечними речовинами, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивою № 2003/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (усього два документа);
- у протидії змінам клімату та захисту озонового шару: Директива № 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви № 96/61/ЄС із змінами і доповненнями, внесеними Директивою № 2004/101/ЄС (усього три документа);
- у сфері генетично модифікованих організмів: Регламент (ЄС) № 1946/2003 Європейського Парламенту і Ради від 15 липня 2003 року про транскордонні перевезення генетично модифікованих організмів; Директива № 2009/41/ЄС Європейського парламенту і Ради від 6 травня 2009 року про використання генетично модифікованих мікроорганізмів у замкненій системі (усього три документа).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку

Аналіз директив та регламентів ЄС, передбачених до імплементації, дозволяє сформулювати наступні ключові напрямки розвитку "зеленої" економіки для України:

- впровадження відновлюваних джерел енергії;
- підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами, енергоефективності та енергозбереження в основних секторах економіки (промисловості, житлово-комунальному господарстві та ін.);
- розвиток "чистого" транспорту;
- зменшення забруднення повітряного басейну;
- вдосконалення системи управління водними ресурсами, їх захист від виснаження та забруднення;
- органічне землеробство в сільському господарстві;
- відновлення, рекультивації порушених земель та родючості ґрунтів, скорочення відчуження земель;
- поліпшення та вдосконалення системи збору, утилізації та переробки твердих побутових відходів;
- підвищення ефективності у сфері поводження та утилізації промислових відходів;
- сприяння збереженню лісів, зелених насаджень, розвиток рекреаційних зон;
- збереження та ефективне управління екосистемами, відтворення біорізноманіття, формування територіально-функціональних систем екологічної мережі;
- забезпечення біологічної безпеки та контроль за генетично модифікованими організмами.

Таким чином, "зелена" економіка повинна розвиватися з урахуванням диференційованого і поетапного підходу до виробничо-технологічної, соціально-економічної і природно-географічної специфіки регіонів країни. Успішна реалізація нового "зеленого" курсу відбуватиметься завдяки євроінтеграційних процесам, які нададуть можливість закласти в країні основи для переходу до сталого розвитку.

Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі стану і створенні умов інтеграції європейських підходів до забезпечення екологічної безпеки, охорони навколишнього середовища на принципах "зеленої" економіки в галузеві промислові, екологічні та інші політики, насамперед в енергетичній, сільськогосподарській, будівельній та транспортній сферах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17.

2. "Зелена" стратегія регіону : монографія / Б. В. Буркинський, Т. П. Галушкіна, В. Є. Реутов, С. К. Харічков [та ін.] ; за наук. ред. Б. В. Буркинського, Т. П. Галушкіної. - Саки : ПП "Підприємство Фенікс", 2011. - 448 с.

3. Навстречу "зеленой" экономике России : обзор // Институт устойчивого развития Общественной палаты Российской Федерации. Центр экологической политики России. - Режим доступу: http://sustainabledevelopment.ru/upload/File/Reports/ISD_UNEP_GE_Rus.pdf.

4. Про схвалення розроблених Міністерством екології та природних ресурсів планів імплементації деяких актів законодавства ЄС : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 371-р.

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : ратифіковано Законом України № 1678-VII від 16.09.2014 р.

6. Чмир О. С. Проблеми та перспективи формування основ "зеленої" економіки в Україні: державна політика та суспільна підтримка. - Режим доступу : http://www.slideshare.net/NDEI/ukr-26859949.

7. Щодо Планів заходів з імплементації актів ЄС : затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 15 жовтня 2014 р. № 317.

8. Энергия единства. "Зеленая" экономика: глобальный тренд развития // KAZENERGY. – 2013. – № 2 (57).

9. European Commission. Europe 2020: a European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. - Brussels, COM (2010) 2020. - Режим доступу: http://europa.eu/press_room/pdf.

10. Opportunities and options for promoting a green economy in the Eastern Partnership Countries. - Режим доступу : http://ec.europa.eu/environment/international_issues/pdf/report_green_economy_en.pdf.

11. Organization for economic cooperation and development Declaration on Green Growth, adopted at the Meeting of the Council at Ministerial Level on 25 June 2009. [C/MIN(2009)5/ADD1/FINAL]. - Режим доступу: www.oecd.org/env/44077822.pdf.

REFERENCES

1. *Zakon Ukrainy pro osnovni zasady (stratehiiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2020 roku* [Law of Ukraine on the basic principles (strategy) of the State Environmental Policy of Ukraine till 2020]. - Rezhym dostupu: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17 (in Ukrainian).

2. "Zelena" stratehiia rehionu ["Green" Strategy of the region] : monohrafiia / B.V. Burkynskyi, T.P. Halushkina, V.Ie. Reutov, S.K. Kharichkov [ta in.] ; za nauk. red. B.V. Burkynskoho, T.P. Halushkinoi. - Saky : PP "Pidpryiemstvo Fieniks", 2011. - 448 s. (in Ukrainian).

3. Navstrechu "zelenoy" ekonomike Rossii [Towards a "green" economy of Russia] : obzor // Institut ustoychivogo razvitiya Obshchestvennoy palaty Rossyskoy Federatsii. Tsentr ekologicheskoy politiki Rossii. - Rezhim dostupu: http://sustainabledevelopment.ru/upload/File/Reports/ISD_UNEP_GE_Rus.pdf (in Russian).

4. Pro skhvalennia rozroblenykh Ministerstvom ekolohii ta pryrodnykh resursiv planiv implementatsii deiakykh aktiv zakonodavstva YeS [On Approval developed by the Ministry of Environment plans for the implementation of certain legislative acts of the EU] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 kvitnia 2015 r. № 371-r (in Ukrainian).

5. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony [Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their member states, of the one part, and Ukraine, of the other part] : ratyfikovano Zakonom Ukrainy № 1678-VII vid 16.09.2014 r. (in Ukrainian).

6. Chmyr O.S. Problemy ta perspektyvy formuvannia osnov "zelenoi" ekonomiky v Ukraini: derzhavna polityka ta suspilna pidtrymka [Problems and prospects of promoting frameworks for the green economy in Ukraine: State policy and community support]. - Rezhym dostupa : http://www.slideshare.net/NDEI/ukr-26859949 (in Ukrainian).

7. Shchodo Planiv zakhodiv z implementatsii aktiv YeS [On the Action Plans for the implementation of EU legislation] : zatverdzheno nakazom Ministerstva ekolohii ta pryrodnykh resursiv Ukrainy vid 15 zhovtnia 2014 r. № 317 (in Ukrainian).

8. Energiya edinstva. "Zelenaya" ekonomika: globalny trend razvitiya [Unity Energy. "Green" economy: the global trend of development] // KAZENERGY. – 2013. – № 2 (57) (in Russian).

9. European Commission. Europe 2020: a European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. - Brussels, COM (2010) 2020. - Available at: http://europa.eu/press_room/pdf.

10. Opportunities and options for promoting a green economy in the Eastern Partnership Countries. - Available at: http://ec.europa.eu/environment/international_issues/pdf/report_green_economy_en.pdf.

11. Organization for economic cooperation and development Declaration on Green Growth, adopted at the Meeting of the Council at Ministerial Level on 25 June 2009. [C/MIN(2009)5/ADD1/FINAL]. - Available at: www.oecd.org/env/44077822.pdf.

Стаття надійшла в редколегію 28.10.2016